

Stockholms
stad

Årsrapport 2020

Kommunstyrelsen

Rapport från
stadsrevisionen

Nr 1, 2021

Dnr: RVK 2021/2

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens webbplats, start.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Kommunstyrelsen

Årsrapport 2020

Revisorerna i revisorsgrupp 1 har avslutat revisionen av kommunstyrelsens verksamhet under år 2020.

Revisorerna har den 15 april 2021 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till kommunstyrelsen för yttrande senast den 30 juni 2021.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 1.

Ulf Bourker Jacobsson
Ordförande

Therese Kandeman
Sekreterare

Innehåll

1. Inledning	1
2. Samlad bedömning.....	2
3. Verksamhetens ändamålsenlighet	5
3.1 Kommunfullmäktiges mål för verksamheten	5
3.2 Översiktlig analys av verksamhet	7
3.3 God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv	18
4. Intern kontroll	20
5. Analys av ekonomiskt resultat	22
5.1 Kostnader och intäkter	22
5.2 Investeringar	23
6. Årsredovisning och räkenskaper	25

Bilagor

Bilaga 1 - Genomförda granskningar 2020	30
Bilaga 2 - Kommunstyrelsens egen verksamhet.....	32
Bilaga 3 – Skönhetsrådet	36
Bilaga 4 – Sammanställning målbedömning kommunkoncernen	37

1. Inledning

I denna årsrapport redovisas revisionens samlade bedömning av kommunstyrelsens *övergripande verksamhet* och kommunstyrelsens *egen verksamhet* (se bilaga 2). Med kommunstyrelsens övergripande verksamhet förstås arbetet med att styra, leda, samordna och ha uppsikt över stadens olika verksamheter inklusive bolag och kommunalförbund. Kommunstyrelsens egen verksamhet är den verksamhet som kommunstyrelsen ansvarar för som nämnd i enlighet med kommunstyrelsens reglemente. I bilaga 3 redovisas resultatet av den granskning som genomförts avseende Skönhetsrådet.

Revisionen har utförts i enlighet med kommunallag, lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), reglemente för stadsrevisionen, god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av kommunstyrelsen.

Ansvariga för granskning av kommunstyrelsen övergripande verksamhet har varit Therese Kandeman och Åsa Hjortsberg Sandgren. PwC har på uppdrag av revisionskontoret granskat den finansiella rapporteringen och räkenskaper. Ansvariga för granskningen av kommunstyrelsens egen verksamhet har varit Åsa Hjortsberg Sandgren och Anders Hägg (PWC). Årsrapporten har faktakontrollerats av stadsledningskontoret.

2. Samlad bedömning

Verksamhet

Pandemin har haft en väsentlig påverkan på flera av stadens verksamheter. Staden har i delar inte haft rådighet över situationen. Staden har genomfört åtgärder när så varit möjligt och bedömts som lämpligt i syfte att upprätthålla kontinuitet i verksamheten. Trots ett aktivt arbete är dock resultatet att invånare/brukare inte fått tillgång till de tjänster som staden vanligtvis tillhandahåller eller har påverkats på ett negativt sätt av de begränsningar som varit nödvändiga att göra. Exempel finns inom flera områden såsom äldreomsorg, dagverksamhet för personer med funktionsnedsättning, pedagogisk verksamhet samt inom kultur- och fritidsområdet.

Av stadens tre inriktningsmål bedöms ett vara uppfyllt. Övriga två mål bedöms som delvis uppfyllda. Avvikelser från uppsatta årsmål finns, i likhet med föregående år, framförallt inom områdena bostadsproduktion och klimat- och miljö. Frågor som rör samhällsutveckling drivs av staden i samverkan med andra aktörer. Olika omvärldsfaktorer påverkar resultatet. Staden genomför åtgärder och har ett strategiskt utvecklingsarbete. För att nå högre måluppfyllelse inom dessa områden är ett fortsatt utvecklingsarbete angeläget.

Flera granskningar har genomförts under året varav några berör flera nämnder och där behov av samordning inom staden finns. Efterlevnaden av den regionala överenskommelse som träffats mellan Region Stockholm och länets kommuner avseende utskrivningsklara patienter från slutenvård har granskats. Granskningen visar på brister i genomförandet av samordnad individuell vårdplanering (SIP) samt att uppföljning och utvärdering av de effektmål som beslutats inte sker i enlighet med överenskommelsen. Det språkutvecklande arbetet i förskolan har granskats. Granskningen visar att arbetet behöver vidareutvecklas för att ge förutsättningar för verksamheterna att nå de krav på språkutveckling som ligger i förskolans uppdrag. Bland annat behöver pedagogernas kunskap i svenska språket säkerställas.

Den sammanvägda bedömningen, utifrån revisionskontorets granskningar och analys, är att verksamheten inte har bedrivits på ett helt ändamålsenligt och tillfredsställande sätt då två av tre inriktningsmål uppnås delvis. Det har varit ett speciellt år och verksamheten har tagit ansvar för att upprätthålla kontinuitet.

Ekonomi

Revisionskontorets bedömning från ekonomisk synpunkt är att verksamheten bedrivits på ett tillfredsställande sätt. Staden har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Staden uppnår fem av sex finansiella mål. Målet avseende prognossäkerhet uppnås delvis, vilket bland annat är en effekt av osäkerheter till följd av pandemin.

Stadens resultat 2020 uppgår till 4 953 mnkr (2 728 mnkr 2019). Resultat exklusive engångsposterna reavinster, gjorda avsättningar och utdelning från bolagen är 1 674 mnkr (-1 043 mnkr 2019). Årets intäkter och kostnader har påverkats av rådande pandemi. Staden har erhållit både generella och riktade statsbidrag som kompensation för effekter av pandemin. Därtill har kostnaderna inom vissa verksamheter blivit lägre än planerat.

Resultatet enligt balanskravet är positivt och därmed är kommunallagens krav på ekonomi i balans uppfyllt.

Koncernens resultat 2020 uppgår till 5 698 mnkr. Några bolag når inte uppsatta budgetmål som en effekt av pandemin. Stora avvikelser finns bland annat för det delägda bolaget Mässfastigheter i Stockholm AB och Stockholms Hamn AB.

Det är fortsatt viktigt, utifrån stadens utvecklingssituation med en växande befolkning och ökat behov av välfärdstjänster, bostäder och infrastruktur, att ha tydliga strategier för att upprätthålla god ekonomisk hushållning på lång sikt. Arbetet bör utgå från *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning* som kommunfullmäktige ska besluta om enligt kommunallagens 11 kapitel.

Stadens årsredovisning 2020 har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed. Såväl stadens som koncernens räkenskaper ger en rättvisande bild av årets resultat och ställning.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att kommunstyrelsens styrning och kontroll över stadens verksamhet i huvudsak varit tillräcklig. Styrning och uppföljning av stadens verksamheter fungerar i stora delar på ett tillfredsställande sätt. Årets granskning har identifierat några utvecklingsområden, vilka har rapporterats till aktuella nämnder och bolagsstyrelser. Den uppföljande granskningen visar att ett arbete har gjorts för att förbättra efterlevnaden av dataskyddsförordningen. Det kvarstår dock arbete för nämnderna med bland annat informationsklassning.

Krisledningsnämnden har under året varit aktiverad för att vid behov skyndsamt fatta beslut. Den centrala krisledningen har löpande sammanställt lägesrapporter och förmedlat dessa till stadens olika verksamheter för att ge en gemensam bild av situationen. Stadens krisledning har haft en aktiv roll i det regionala arbetet. Åtgärder har vidtagits utifrån rekommendationer, ny lagstiftning och för att stödja verksamheter där personalförsörjning riskerat att bli ett problem. Flera utredningar har också tillsatts för att lära för framtiden. Pandemin är ännu inte över och det är angeläget att staden fortsatt har handlingsberedskap för situationer som kan uppstå.

3. Verksamhetens ändamålsenlighet

Revisionskontorets samlade bedömning är att verksamheten inte helt har bedrivits på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt. Ett av stadens tre inriktningsmål bedöms uppfyllt.

Den sammanvägda bedömningen grundar sig i:

- Resultatet av årets granskning av kommunstyrelsen, nämnder och bolag.
- Uppföljning och analys av de mål som kommunfullmäktige beslutat om i budget för att utveckla stadens verksamhet.
- En översiktlig analys av hur staden utför sitt åtagande utifrån lagstiftning, reglementen och rådande förutsättningar.

3.1 Kommunfullmäktiges mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har beslutat om tre inriktningsmål och tolv verksamhetsområdesmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter för att utveckla verksamheten. I bilaga 4 redovisas bedömd måloppfyllelse för samtliga mål med tillhörande indikatorer. I bilagan redovisas också de olika metoder som revisionskontoret och kommunstyrelsen använder vid bedömning av måloppfyllelse.

Revisionskontoret bedömer, utifrån årsmålen för de indikatorer som beslutats för verksamhetsområdesmålen, att ett av inriktningsmålen uppfylls och att två uppfylls delvis.

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla (uppfylls delvis).
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt (uppfylls delvis).
- En ekonomisk hållbar och innovativ storstad för framtiden (uppfylls).

Två av verksamhetsområdesmålen bedöms inte vara uppfyllda.

- I Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.
- Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.

Stora avvikelser finns för indikatorer som mäter bostadsproduktion såsom antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner (utfall 6 344, årsmål 10 000, utfall 2019 5 322) och antal påbörjade bostäder (utfall 3 856, årsmål 10 000, utfall 2019 4 805).

Inom miljöområdet finns 22 indikatorer, varav tio inte uppnås. Indikatorer som mäter luftkvalitet och energi uppnås medan stora avvikelser från målvärde finns för indikatorer som mäter hantering av avfall och vattenkvalitet.

Nämndernas måluppfyllelse

Hur väl nämnderna uppfyller kommunfullmäktiges mål varierar. Pandemin har till viss del påverkat måluppfyllelsen. Fler nämnder än vanligt har endast delvis uppnått vissa av inriktningsmålen. Även verksamhetsmålen uppnås i lägre grad. Bland annat finns avvikelser inom individ- och familjeomsorg samt äldreomsorg. Flertal nämnder uppnår inte målet om sjukfrånvaro som en effekt av pandemins regler om att stanna hemma vid minsta sjukdomskänning. Indikatoren för aktivt medskapandeindex redovisas i flertalet nämnder som delvis uppnått. Medarbetarenkäten besvarades i februari 2020 och utfallet är därmed inte påverkat av pandemin.

Bolagens måluppfyllelse

Bolagskoncernen uppnår två av tre inriktningsmål. Inriktningsmålet En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt uppfylls delvis. Det förklaras av att årsmålen inte uppnåtts för de indikatorer som finns för att mäta bostadsproduktion, vattenförekomster och matavfall till biologisk behandling. Jämfört med föregående år klarar koncernen i år energimålen, vilket bland annat hänförs till den milda vintern.

3.2 Översiktlig analys av verksamhet

Syftet med analysen som följer är att få en övergripande bild av hur staden utför sitt åtagande för några valda verksamhetsområden. I analysen har såväl offentlig statistik som stadens egen statistik använts.

Jämförelser inom pedagogisk verksamhet och socialtjänst görs med riket och strukturellt jämförbara kommuner. Uppgifter har hämtats från Kolada som är det verktyg som Rådet för främjande av kommunala analyser tagit fram för att underlätta för kommuner och regioner att jämföra sina verksamheter. Kolada hämtar uppgifter från bland annat Statistiska centralbyrån, Skolverket och Socialstyrelsen. Referenskostnad/modellberäknat värde är en beräknad kostnad för vad verksamheten, med den struktur som Stockholm har, skulle kosta om den bedrivits utifrån en för riket genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Senast tillgängliga uppgifter är från 2019.

3.2.1 Pedagogisk verksamhet

Förskola

Enligt kommunfullmäktiges ambition ska stadens förskolor hålla en hög pedagogisk kvalitet, god tillgänglighet och ha ett särskilt fokus på det pedagogiska uppdraget i socialt utsatta områden. Även valfrihet, trygghet samt möjlighet till utevistelse och fysisk aktivitet är prioriterat. Kvalitet mäts bland annat genom att följa barngruppernas storlek, antal förskolebarn per anställd, andel legitimerade förskolelärare, andel nöjda föräldrar samt genom självvärdering utifrån läroplansuppdraget. Stadsdelsnämnderna når målnivåerna för lite mer än hälften av kvalitetsindikatorerna och övriga indikatorer uppnås delvis.

Inskrivningsgraden i förskolan ligger i nivå med övriga kommuner men varierar mellan stadsdelsnämnderna. Personaltätheten är något högre relativt övriga kommuner. Barngruppernas storlek är mindre än övriga länets kommuner, men något större än strukturellt liknande kommuner i landet.

Skollagen kräver att det är förskollärare som ansvarar för undervisningen. År 2019 saknade 160 av stadens 2 000 kommunala förskoleavdelningar legitimerad förskolelärare i arbetslaget. Nationell statistik visar att Stockholms stad har lägre andel personal med förskolelärarlegitimation relativt riket. Andelen personal som saknar utbildning för arbete med barn är också större än i övriga landet.

Personalens utbildningsnivå är något lägre i de fristående förskolorna än i stadens kommunala förskolor.

Revisionskontoret har granskat arbetet med att stödja barns språkutveckling i stadens förskolor. Granskningen visar att arbetet behöver vidareutvecklas för att ge förutsättningar för verksamheterna att nå de krav på språkutveckling som ligger i förskolans uppdrag. Bland annat behöver pedagogernas kunskap i svenska språket säkerställas.

En granskning har även gjorts av om nämnderna tillhandahåller goda och säkra utemiljöer i sina förskolor. Tydligare riktlinjer behövs vid nybyggnation, ombyggnation och vid inventering av befintliga förskolor för ett ökat fokus på förskolegårdarnas storlek och utformning.

Pandemin har inneburit hög sjukfrånvaro för både barn och anställda. Flera förskolor har flyttat om personal för att matcha barngrupper och personal. Undervisning, vidareutbildning och kvalitetsutveckling har fått stå tillbaka, medan utevistelsen ökat liksom den digitala kompetensen.

Kostnaden per inskrivet barn har ökat med cirka 8,5 procent mellan 2016-2019. I jämförelse med andra kommuner och större städer är stadens kostnad per barn betydligt högre.

Grund- och gymnasieskola

Stadens politiska ambitioner uttrycks i verksamhetsområdesmålet *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige*. Eleverna uppnår inte de kunskapsmål som kommunfullmäktige fastställt. Resultatet av grundskolans undervisning, mätt som genomsnittligt meritvärde i årskurs 9, är ett högt resultat i jämförelse med genomsnittet för riket (Stockholm 250, riket 231). Staden har dock en utmaning i att skolresultaten varierar mycket mellan olika skolor. Skillnaden är även stor mellan pojkar och flickor (238 poäng jämfört med 262 poäng). Skillnader i resultat mellan könen har ökat något, vilket främst beror på att flickornas resultat har förbättrats. Även gymnasieskolan redovisar ett studieresultat som är högre än genomsnittet för riket. Stadens genomsnittliga meritvärde är 15,9 poäng att jämföra med 15,0 för riket.

Elevernas upplevda trygghet och studiero når inte uppsatta mål. Resultatet är i nivå med föregående år. Den upplevda studieron sjunker i takt med ökad ålder. Utbildningsnämnden har identifierat

arbetet med trygghet och studiero som ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde.

Skolverksamheten har påverkats av pandemin. Undervisningen på gymnasieskolorna har till del bedrivits på distans. Grundskolorna har anpassat organisation och undervisning som en följd av restriktioner och hög frånvaro hos elever och personal. Det är ännu för tidigt att säga hur elevernas hälsa och kunskapsutveckling påverkats av distansundervisningen och de anpassningar som varit nödvändiga att göra. Den positiva effekten är att förståelsen för digitaliseringens möjligheter och kunskapen att kommunicera digitalt har ökat.

En granskning av hur grundskolorna använder sig av digitala verktyg i undervisningen genomfördes läsåret 2019/2020. Digitala verktyg ska underlätta eller höja kvaliteten på undervisningen och kan exempelvis användas till att stötta elevernas språkutveckling. Granskningen visade att skolor och pedagoger använder digitala verktyg i undervisningen i varierad grad, vilket medför risk för att elever inte får likvärdiga förutsättningar för sitt lärande. Det kvarstår arbete innan utbildningsnämnden uppnår de krav och målsättningar som framgår av skollag och den nationella digitaliseringsstrategin.

Det finns stora skillnader i måluppfyllelse mellan olika elevgrupper i staden. Under året har revisionskontoret genomfört en granskning av om utbildningsnämnden säkerställer att det finns förutsättningar för samtliga elever i grundskolan att nå målen med utbildningen. Granskningen visar att nämnden har fokus på att skapa förutsättningar för en likvärdig grundskola och för att kompensatoriska insatser genomförs.

Stockholms stad lägger mer resurser på grundskoleverksamhet än beräknad referenskostnad. Även kostnaden för gymnasieskolan är något högre än beräknad referenskostnad.

Revisionskontorets slutsats

Stadens politiska ambitioner inom skolområdet är höga. Verksamhetsområdesmålet uttrycks *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige*. Målet uppnås inte till fullo. I likhet med tidigare år behövs åtgärder för att öka likvärdigheten mellan olika grundskolor och elever samt för att öka den upplevda tryggheten och studieron. Inom förskolan behövs åtgärder för att stärka den pedagogiska kompetensen och för att öka kunskapen i svenska språket på vissa förskolor.

Såväl förskola, grundskola som gymnasieskola bedrivs till en högre kostnad än strukturellt jämförbara kommuner. Det förklaras till del av att staden har höga ambitioner inom området. Det är dock viktigt att staden har god kostnadskontroll över den pedagogiska verksamheten för att dra nytta av stordriftsfördelar och för att använda resurserna där de ger mest nytta.

3.2.2 Socialtjänst

Individ- och familjeomsorg

Pandemin har inneburit en väsentlig påverkan för verksamheten individ- och familjeomsorg. Sjukfrånvaron bland personalen har varit hög, vilket inneburit svårighet att bemanna verksamheten.

Utbetalning av ekonomiskt bistånd har ökat något under år 2020 men inte i den utsträckning som befarades i början av året. Antal personer i behov av ekonomiskt bistånd har till och med minskat något. Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd är på samma nivå som 2019 (2,5 %), vilket även gäller personer i långvarigt behov av bistånd (0,9 %).

Migrationsverket stoppade under perioden april till augusti vidarebosättning av kvotflyktingar. Under hösten återupptog socialnämnden arbetet med mottagandet av kvotflyktingar successivt. Stadsdelsnämnderna har fortsatt erbjuda samhällsvägledning till nyanlända som stöd för deras etablering i samhället.

I Stockholms stad finns cirka 2 200 personer som befinner sig i hemlöshet (enligt 2018 års kartläggning). Antalet personer aktuella vid enheten för hemlösa har ökat jämfört med föregående år och är i dagsläget 682 (14 % ökning). Staden har arbetat aktivt med att få kontakt med personer i behov av insatser.

För verksamheten Barn och ungdom noteras fortsatta skillnader mellan stadsdelsnämnderna vad gäller andel placerade barn per tusen invånare och antalet inkomna anmälningar och inledda utredningar. Stora skillnader finns även i andelen utredningar som pågår mer än fyra månader.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av intern samverkan mellan individ- och familjeomsorgens olika verksamhetsområden. Granskningen visar att det finns former för samverkan mellan verksamhetsområdena. Dokumentation är dock ett utvecklingsområde.

Socialtjänstinspektörerna har granskat familjevård och akut logi vid ekonomiskt bistånd. I granskningen av familjevård framkom bland annat att barn i hög grad gjordes delaktiga och hade inflytande över umgängesplaneringen. Utvecklingsområden noterades kring systematisk uppföljning av barnets fysiska och psykiska hälsa samt tandvård. I granskningen av akut logi noterades skillnader i tillämpning av nödprovning mellan stadsdelsnämnderna. Organisatoriska förutsättningar utgjorde i vissa fall hinder för enskilda med svårare psykosocial problematik att få stöd efter behov.

Nationellt sett har kommunernas samlade kostnader för individ- och familjeomsorg ökat över åren. Stockholms stads nettokostnad per invånare har en annan utveckling. Nettokostnaden för år 2019, som är den senast tillgängliga uppgiften, har minskat i jämförelse med 2018. Nettokostnaden understiger också avsevärt beräknad referenskostnad (39 %). Det behöver säkerställas att inrapporteringen till räkenskapsammandraget är korrekt innan en fördjupad analys av stadens kostnader är relevant att göra.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning (LSS)

Stockholms stad ger årligen LSS-insatser till cirka 8 300 personer. Antalet personer har varit på samma nivå under flertal år. De flesta insatser ges i form av bostad med särskild service samt daglig verksamhet. Resultatet av årets brukarundersökningar, som genomfördes under hösten 2020, uppnår årsmålen avseende brukarnas upplevelse av delaktighet och trivsel vid sin insats (exempelvis i boendena eller daglig verksamhet). Däremot uppnås inte årsmålen för brukarnas upplevelse avseende trygghet, bemötande eller diskriminering.

Nämnderna beskriver i sina verksamhetsberättelser att pandemin har haft väsentlig påverkan på målgruppen. Den dagliga verksamheten har delar under året varit stängd eller bedrivits i begränsad omfattning, vilket inneburit att brukare inte kunnat gå till sitt arbete och få den struktur och meningsfullhet som insatsen erbjuder. Vissa brukare har haft svårt att komma igång efter avbrottet och för några har det även inneburit en tillbakagång i den egna utvecklingen. Kompletterande insatser så som personlig assistans och hemtjänst har beviljats för att tillgodose behoven. Gemensamma aktiviteter har ersatts av nya individuellt anpassade aktiviteter utomhus eller i mindre grupper.

Kvartal 3 2020 rapporterade staden att antalet ej verkställda beslut uppgick till 275, vilket är en ökning med 145 beslut jämfört med kvartal 3, 2019. Mer än hälften (172 beslut) avsåg daglig verksamhet. Antalet ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL)

uppgick till 112. Det är en ökning med 52 beslut jämfört med kvartal 3, 2019. Den vanligaste formen av bistånd enligt SoL som ej verkställts är hemtjänst. Den stora ökningen av ej verkställda beslut är en effekt av pandemin.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av nämndernas uppföljning av utförare av korttidstillsyn enligt LSS som bedrivs i kommunal regi inom stadens skolor. Granskningen visade på stora brister. Bland annat noterades att socialnämnden inte hade samordnat och genomfört uppföljning i enlighet med vad som sägs i nämndens reglemente. Det fanns även brister i stadsdelsnämndernas dokumentation av insatser, främst avseende beställningar, genomförandeplaner och uppföljning av den beviljade insatsen. En granskning av stadsdelsnämndernas handläggningsrutiner har också genomförts som visar att stadsdelsnämnderna i huvudsak har en styrning och uppföljning som möjliggör att handläggningsprocessen ska kunna uppfylla de krav som finns avseende skyndsamt handläggning.

Stadens funktionshindersinspektörer har genomfört granskningar avseende samordning, insatser och delaktighet i handläggningen samt rättssäkerhet och likställighet i handläggning av personlig assistans. Granskningarna visar att tillämpningen av stadens handläggningsmetodik DUR (Dokumentation Utredning Resultat) har förbättrats men att hantering av barnrättsperspektivet och frågor om våld och våldsutsatthet behöver utvecklas.

Stockholms stads nettokostnad för LSS-verksamheten översteg beräknad referenskostnad med cirka 5 % under 2019 (senast tillgängliga jämförelse). Kostnaden per brukare är i nivå med övriga större städer. Kostnader för boende och dagligverksamhet är högre än strukturellt liknande kommuner. Variationen mellan stadsdelsnämnder är stor.

Äldreomsorg

Kommunfullmäktiges indikatorer inom verksamhetsmålet 1.5 *Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande*, mäts främst genom brukarundersökningar. Bedömningen är att målet uppnås delvis. 2020 års brukarundersökning inom särskilt boende hade en svarsfrekvens på 39 % (60 % för 2019) och för hemtjänst 54 % (50 % för 2019). Undersökningarna genomfördes från mitten av mars till slutet av maj, dvs. under pandemins inledande skede. Utfallen ur undersökningarna varierar mellan stadsdelsnämnderna. Resultatet är i nivå med föregående år. Andelen nöjda brukare i hemtjänst är 84 % och vid vård-

och omsorgsboende 81 %.

Under året har äldreförvaltningens inspektörer hanterat cirka 140 klagomålsärenden. Nära hälften av klagomålen har varit relaterade till pandemin. Exempelvis har det handlat om besöksstopp på vård- och omsorgsboenden samt hur personal använder skyddsutrustning. De inspektioner som genomförts visar att egenkontrollen av tidskontinuitet (att insatser levereras vid samma tidpunkt varje gång) behöver förbättras, att boendes önskemål om mat och behov av stöd vid måltider kan förtydligas i genomförandeplaner samt att arbetet med ramtid behöver utvecklas. Staden har vidtagit åtgärder.

Revisionskontoret har granskat efterlevnaden av den regionala överenskommelse som träffats mellan Region Stockholm och länets kommuner avseende utskrivningsklara patienter från slutenvård. Granskningen avgränsades mot somatisk vård och personer över 65 år. Granskningen visar på brister i genomförandet av samordnad individuell vårdplanering (SIP) och att uppföljning och utvärdering av de effektmål som finns beslutade inte sker i enlighet med överenskommelsen.

Med anledning av pandemin har äldrenämndens och sju stadsdelsnämnders arbete inom äldreomsorgen med inriktning mot vård- och omsorgsboenden granskats. Granskningen visar sammantaget att äldrenämnden och stadsdelsnämnderna i stora delar har anpassat sin verksamhet utifrån ambitionen att fullfölja sitt åtagande under pågående pandemi. Staden har på ett aktivt sätt styrt organisationen under pandemin utifrån den information och kunskap som funnits vid varje tillfälle. Nämnderna har i huvudsak anpassat styrningen och vidtagit åtgärder i syfte att förhindra smittspridning. Stadsdelsnämnderna behöver säkerställa att det finns aktuella riskanalyser, följsamhet till basala hygienrutiner samt efterlevnad av rutinen för egenkontroll för samtliga vård- och omsorgsboenden. Vidare att läkarorganisationer fullföljer de avtal som finns avseende läkar-närvaro fysiskt på plats.

I Coronakommissionens första delredovisning till regeringen, som hade fokus på smittspridning inom vård och omsorg om äldre, visar slutsatserna bland annat att det behövs bättre regelverk, tydligare ansvarsfördelning och ökad medicinsk kompetens i äldreomsorgen. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under 2020 genomfört en fördjupad tillsyn på ett antal vård- och omsorgsboenden. Bland annat framkom att det inte funnits förutsättningar för att ge en sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård av god kvalitet till äldre med misstänkt eller konstaterad covid-19. Vidare att det inte gått att

följa vården till äldre på grund av brister i hälso- och sjukvårdsjournalerna.

Stockholms stads kostnad för äldreomsorg är i nivå med förväntad kostnad utifrån stadens invånarstruktur. Kostnadsutvecklingen har följt referenskostnadsutvecklingen de senaste fem åren.

Revisionskontorets slutsats

Pandemin har haft betydande konsekvenser för stadens brukare och så kommer det att vara en tid framöver. För att verksamheten ska ha beredskap för att löpande göra Anpassningar, utifrån nya restriktioner och lägesbilder, är det av stor vikt att organisationen är tydlig, att riskanalyser är aktuella samt att löpande följa upp beslutade åtgärder. Det är angeläget att staden fortsätter att vidta åtgärder för att brukare ska vara trygga med de tjänster som staden erbjuder.

Årets granskningar inom socialtjänstområdet visar på några brister som behöver åtgärdas, till exempel vad gäller handläggningstider. Skillnader finns också mellan stadsdelsområden, både vad avser kostnader och brukarnas nöjdhet, vilket staden behöver hantera för att uppnå en god likvärdighet för stockholmarna.

3.2.3 Samhälle

Bostäder

Enligt bostadsförsörjningslagen ska kommunen planera så att förutsättningar finns för alla invånare att kunna leva i goda bostäder. Under året har kommunfullmäktige antagit riktlinjer för bostadsförsörjning 2021-2024. Det framgår att ett kraftigt bostadsbyggande, för att underlätta bostadsförsörjningen, är en av kommunkoncernens högst prioriterade uppgift. Staden har ett stort inflytande över bostadsförsörjningen, bland annat genom ett stort markinnehav, ansvar för den fysiska planeringen samt genom de tre allmännyttiga bostadsbolagen. Målet är att 140 000 bostäder ska byggas mellan 2010 och 2030, varav 70 000 bostäder mellan 2019 och 2025. Det motsvarar en årlig byggnadstakt om 10 000 bostäder. Under 2020 påbörjades 3 856 bostäder, vilket betyder att årsmålet inte uppnås. Utfallet är även lägre än föregående år då 4 805 bostäder påbörjades.

En ambition som uttrycks i budget 2020 är att skapa förutsättningar för fler bostäder genom att förenkla regler och öka utbudet av byggklar mark. Vidare att hela Stockholm ska präglas av blandade upplåtelseformer med balans mellan hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter. Stadens redovisning visar att antalet markanvisade bostäder är i nivå med föregående år men att årsmålet för 2020 inte

nås. Staden når heller inte årsmålet för antal markanvisade hyresrätter eller antal bostäder i antagna/godkända detaljplaner. Sett ur ett femårigt perspektiv konstateras att antalet markanvisade bostäder och antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner har varierat mellan åren. Däremot har antal markanvisade hyresrätter minskat.

Indikator	Årsmål 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Antal markanvisade bostäder	10 000	8 441	8 479	6 404	8 651	10 616
Antal markanvisade hyresrätter	5 000	3 283	3 984	4 101	5 465	5 189
Antal bostäder i antagna/godkända detaljplaner	10 000	6 344	5 322	6 974	8 648	7 671
Antal påbörjade bostäder	10 000	3 856	4 805	5 301	7 430	6 870

För 2020 var målsättningen att stadens bostadsbolag skulle nå en nybyggnationstakt på 1 500 bostäder per år. Antalet påbörjade hyresrätter uppgick för år 2020 till 1 361. Resultatet är högre än 2019 men lägre än 2018.

Översiktsplanen är ett viktigt styrdokument för stadsutveckling. Revisionskontorets granskning visar att staden delvis skapat förutsättningar för att översiktsplanen ska styra utvecklingen av stadens fysiska miljö. Utvecklingsområden finns inom bland annat tillämpning av socialt värdeskapande analys, översiktsplanens förankring hos berörda verksamheter samt prioriteringar av markanvisningar, planstarter och investeringar i förhållande till översiktsplanen. Vidare är revisionskontorets bedömning att stadens arbete med investeringar behöver utvecklas för att översiktsplanens sociala värden ska kunna uppnås.

Bostadsförsörjning handlar både om nyproduktion och om hur det befintliga beståndet förvaltas, utvecklas och förmedlas så att invånarna i staden och de som flyttar till staden kan erhålla en bra bostad. En granskning av underhåll av allmännyttans fastighetsbestånd visar att bostadsbolagen i huvudsak har en styrning av fastighetsunderhåll som ger förutsättningar för och bidrar till en god ekonomisk hushållning. Dock bör styrningen utvecklas genom att styrelsen för respektive bolag beslutar om de principer som ligger till grund för bland annat prioriteringar av underhållsåtgärder. Bolagen behöver också säkerställa att det finns adekvata underhållsplaner för samtliga fastigheter och att planeringshorisonten sträcker sig över en längre period.

Klimat och miljö

Ambitionen är att *Stockholm ska vara en hållbar stad med en god livsmiljö*. Det finns 22 indikatorer som mäter utveckling avseende energieffektivisering, stadens luft- och vattenkvalitet, avfallshantering, klimatanpassning och grönstruktur. Ungefär hälften av indikatorerna uppnår årsmålen.

Staden når uppsatta målvärden inom energiområden. El- och värmeproduktion baserat på solenergi har ökat. *Totalt köpt energi för stadens verksamheter* har ökat i takt med att verksamheterna växer, men uppnår målvärdet.

Indikatorer för att mäta luftkvalitet uppnås. Staden har vidtagit åtgärder men den snöfattiga vintern har också bidragit till måluppfyllnaden på ett positivt sätt.

Indikatorerna för att mäta vattenkvalitet uppnås inte för år 2020, *Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för ekologisk status* (årsmål 30 %, utfall 2020 14 %, utfall 2019 26 %) och *Andel vattenförekomster som följer miljökvalitetsnormerna för kemisk status* (årsmål 20 %, utfall 2020 14 %, utfall 2019 14 %). Avvikelserna förklaras av att fysiska åtgärdsarbeten inte genomförts i tillräcklig utsträckning och att målvärdena är högt satta utifrån stadens vattens naturliga förutsättningar. Kommunfullmäktige tog beslut om handlingsplan för god vattenstatus år 2015. Målsättningen var att lokala åtgärdsprogram skulle tas fram till år 2018 men det dröjde till juni 2020 innan det första åtgärdsprogrammet antogs. Under 2021 har tre lokala åtgärdsprogram antagits och fler planeras att antas under 2021.

I en nationell jämförelse från 2019 (VattenInformationssystem Sverige, VISS) mäts totalt antal sjöar och antal sjöar med god ekologisk status. Stockholms andel sjöar med god ekologisk status uppgick till 21,4 % att jämföra med 52,8 % som är genomsnittet för riket. I samband med uppföljningen av miljöprogrammets etappmål *Förbättrad vattenkvalitet i stadens sjöar, vattendrag och kustvatten* uppges att detta delvis kommer klaras inom programperioden 2020-2023.

I likhet med tidigare år uppnås inte målvärdet för *Insamling av matavfall som återvinns genom biologisk behandling* (årsmål 55 %, utfall 2020 27,5 %, utfall 2019 26 %). Mängden insamlat matavfall har påverkats av pandemin genom att färre måltider serverats på gymnasieskolor, restauranger och hotell. I likhet med föregående år

är stadens återvinningsgrad lägre än genomsnittet för Sveriges kommuner. För att nå målet behöver den nya sorteringsanläggningen i Högdalen vara i bruk. Detaljplan och bygglov för anläggningen är inte klara och därför kommer anläggningen tidigast att tas i bruk under år 2023.

Även *Andel exploateringsprojekt som gör relevant grönytekompen- sation vid ianspråktagande av mark i områden med ekologiska och rekreativa värden* avviker. Under året har fyra exploateringsprojekt slutredovisats där grönmark tagits i anspråk. För två projekt har grönytekompen- sation skett. Stadens mål om 90 % uppnås därmed inte.

Revisionskontoret har genomfört en granskning av stadens skyfalls- hantering i befintlig bebyggelse. Granskningen visar att systema- tiken i arbetet behöver utvecklas, bland annat genom ökat styrning från kommunstyrelsen. Det saknas en stadsövergripande bild av be- hov och prioriteringar av åtgärder samt uppföljning av om vidtagna åtgärder bedöms ge förväntad effekt för staden som helhet. I nuläget initieras skyfallsåtgärder i enskilda projekt och detaljplaner som inte tar hänsyn till avrinningsområden eller det samlade behovet som stadens står inför. Beslut om skyfallsprinciper samt skydds- och servicenivåer ses som en förutsättning för stadens fortsatta arbete med skyfallshantering.

I den regionala uppföljningen av de nationella miljömålen som läns- styrelsen har presenterat i slutet av 2020 görs bedömningen att endast miljömålet *Bara naturlig försurning* är uppnått. Stockholms- regionens största utmaning i miljömålsarbetet är att nå miljömålen samtidigt som befolkningen växer och behovet av bostäder och infrastruktur ökar. Viktiga åtgärdsområden för att nå miljömålen uppges vara transporter, markanvändning, konsumtion och vatten- kvalitet samt samhällsplanering, rådgivning och tillsyn.

Revisionskontorets slutsats

Samhällsutveckling drivs av staden i samverkan med andra aktörer. Olika omvärldsfaktorer påverkar resultatet. Staden genomför åtgärder och har ett strategiskt utvecklingsarbete. De politiska mål- sättningarna nås dock inte till fullo. Avvikelser har funnits under flera år avseende bostadsproduktion samt inom området klimat och miljö.

3.3 God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

Revisionskontorets bedömning från ekonomisk synpunkt är att verksamheten bedrivits på ett tillfredsställande sätt. Staden har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Det ekonomiska resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges finansiella mål. Kommunfullmäktige har fastställt sex finansiella mål för staden. Utfallet för de finansiella målen 2020 redovisas i tabellen som följer i jämförelser med utfall för år 2019.

Finansiella mål	Utfall 2020	Utfall 2019	Årsredovisning 2020 (KS)	Revisionskontoret
Stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet ska uppgå till 0,1 mnkr	4 865 mnkr	1 006 mnkr	Uppfyllt	Uppfyllt
Nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkterna, generella statsbidrag ska inte överstiga 100 %	96 %	101 %	Uppfyllt	Uppfyllt
Soliditeten ska inte understiga 34 % inkl. pensionsåtaganden för staden eller kommunkoncernen	35 % 49 %	35 % 49 %	Uppfyllt	Uppfyllt
Kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader ska inte överstiga 7 %	6 %	6 %	Uppfyllt	Uppfyllt
Budgetföljsamheten ska vara 100 %	98,2 %	100 %	Uppfyllt	Uppfyllt
Prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet, högst +/- 1 %	2 %	0 %	Delvis	Delvis

Målet *Nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning ska inte överstiga 100 procent* redovisar ett utfall på 96 procent (101 %). Årets utfall påverkas av de positiva effekter som pandemin haft på stadens ekonomi. Även *budgetföljsamheten* påverkas av de ekonomiska effekterna av pandemin. Se även avsnitt 5.1.1.

Vad gäller *nämndernas prognossäkerhet* i tertialrapport 2 jämfört med utfallet vid årsbokslutet är målet att det ska vara högst +/- 1 procent. Årets utfall är 2 procent. Det är första gången under den

senaste femårsperioden som utfallet överstiger 1 procent. I årsredovisningen anges att orsaken är de osäkerheter som varit kring kostnader och intäkter kopplade till pandemin. Nämnderna har i sina prognoser varit försiktiga i bedömning av både vad gäller kostnadsminskningar och intäkter i form av statliga bidrag.

Standard & Poor's¹, som utför kreditbedömningen av staden två gånger per år, ger staden högsta betyg för både den korta och långa upplåningen. Stockholms stads kreditvärdighet baseras på att staden har en stark ekonomi samt finansiell ledning och styrning. Stadens budgetflexibilitet och möjlighet att avyttra tillgångar som inte är strategiska för att delfinansiera de stora investeringar i bostäder och infrastruktur som nu genomförs, lyfts fram som starkt bidragande faktorer till det goda kreditbetyget. Ratingen återspeglar stadens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter på kort respektive lång sikt. Standard & Poor's anser att Stockholms stad har kapacitet att möta utmaningar i form av ökande kostnader och fortsatta investeringar, till stor del beroende på en växande befolkning. Utsikterna för betyget är dock fortsatt negativa tills en tydlig avmattning i skuldökningstakten uppvisas.

Revisionskontorets bedömning

Revisionskontoret bedömer att de finansiella målen i huvudsak uppnås för verksamhetsår 2020 och att verksamheten ur ett ekonomiskt perspektiv bedrivits utifrån *God ekonomisk hushållning*.

Fem av sex finansiella mål uppnås 2020. Målet avseende prognossäkerhet uppnås delvis, vilket bland annat är en effekt av osäkerheter på grund av pandemin. Flera av nyckeltalen påverkas av rådande pandemi i en positiv riktning. Utfall exklusive pandemins effekter har inte varit möjligt att beräkna.

Det är fortsatt viktigt utifrån stadens utvecklingssituation med en växande befolkning och ökat behov av välfärdstjänster, bostäder och infrastruktur, ha tydliga strategier för att upprätthålla god ekonomisk hushållning på lång sikt. Arbetet bör utgå från *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning* som kommunfullmäktige ska besluta om enligt kommunallagens 11 kapitel.

¹ Standard & Poor's är ett amerikanskt kreditvärderingsinstitut som bedömer kreditvärdighet, det vill säga riskerna med lån till företag och stater. Senast bedömning genomfördes nov 2020.

4. Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att kommunstyrelsens styrning och kontroll över stadens verksamheter i huvudsak varit tillräcklig.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar att styra, leda och samordna den interna kontrollen inom staden. Krisledningsnämnden har under året varit aktiverad för att vid behov skyndsamt fatta beslut.

Den centrala krisledningen har löpande sammanställt lägesrapporter och förmedlat dessa till stadens olika verksamheter för att ge en gemensam bild av situationen. Stadens krisledning har haft en aktiv roll i det regionala arbetet. Åtgärder har vidtagits utifrån rekommendationer, ny lagstiftning och för att stödja verksamheter där personalförsörjning riskerat att bli ett problem. Flera utredningar också tillsatts för att lära för framtiden. Pandemin är ännu inte över och det är angeläget att staden fortsatt har handlingsberedskap för situationer som kan uppstå.

Kommunstyrelsen har rutiner och arbetssätt för att styra och identifiera brister i nämndernas interna kontroll. Åtgärder har vidtagits i de fall allvarliga brister uppmärksammats. Stockholm Stadshus AB ska inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt återföra väsentlig och strategisk information till kommunstyrelsen. Det sker bland annat genom att koncernstyrelsen och kommunstyrelsen till delar är personunion.

Stadsledningskontoret och moderbolagets koncernledning arbetar kontinuerligt med att utveckla nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete med att stärka den interna kontrollen. Bland annat genom utveckling av anvisningar och genom att anordna nätverksträffar. Från och med år 2020 använder även dotterbolagen stadens system ILS för internkontrollarbete.

Revisionskontoret har i genomförd granskning identifierat några utvecklingsområden. Kontroller avseende fakturering av intäkter, leverantörsfakturor samt förtroendekänsliga poster är exempel på områden där den interna kontrollen behöver stärkas. Den uppföljande granskningen visar att ett arbete har gjorts för att förbättra efterlevnaden av dataskyddsförordningen. Det kvarstår dock arbete för nämnderna med bland annat informationsklassning. I årets

granskning av den finansiella rapporteringen har inga väsentliga brister noterats.

5. Analys av ekonomiskt resultat

5.1 Kostnader och intäkter

Kommunstyrelsen redovisar följande utfall för staden i jämförelse med budget och budgetavvikelse 2019.

Driftredovisning, mnkr	Budget 2020	Bokslut 2020		Budget- Avvikelse 2019
		Utfall	Avvikelse	
Verksamhetens intäkter	8 488	12 611	4 123	3 866
Jämförelsestörande intäkter	0	2 930	2 930	2 525
Verksamhetens kostnader	- 55 077	- 56 560	-1 483	- 3 130
Jämförelsestörande kostnader	0	- 880	-880	- 592
Avskrivningar	- 1 556	- 1 715	-159	-166
Verksamhetens nettokostnader	- 48 145	- 43 614	4 531	2 503
Skatteintäkter m.m.	46 793	47 735	942	313
Verksamhetens resultat	- 1 352	4 121	5 473	2 815
Finansnetto	1 352	832	-520	-88
Årets resultat	0,1	4 953	4 953	2 728
<i>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</i>	<i>0,1</i>	<i>4 865</i>	<i>4 864</i>	<i>1 006,3</i>

Året resultat redovisas till 4 953 mnkr. Större avvikelser mot budget utgörs av realisationsvinster och intäkter från försäljning av exploateringsfastigheter (2 696 mnkr), skatteintäkter och generella statsbidrag (942) samt nämndernas utfall mot budget (839 mnkr). Vad gäller generella statsbidrag har staden erhållit extra bidrag på 1 753 mnkr för att täcka ett försämrat skatteunderlag till följd av pandemin. I nämndernas utfall inkluderas riktade statliga stöd avseende merkostnader för pandemin samt ersättning för sjuklönekostnader om totalt 895 mnkr.

Nämndernas överskott om 839 mnkr fördelas med 372 mnkr för stadsdelsnämnderna och 467 mnkr för övriga nämnder.

Räknas engångsposter bort såsom reavinster (2 696 mnkr), netto-utdelning från bolagen (825 mnkr) och gjord avsättning (242 mnkr) blir resultatet för 2020 1 674 mnkr (-1 043 mnkr 2019). Både 2018 och 2019 redovisades ett negativt resultat. Årets resultat är svårt att jämföra med 2019 på grund av pandemins effekter. Förändringar i verksamhet och extra statliga bidrag med anledning av pandemin har påverkat både kostnader och intäkter. Det är inte möjligt att redovisa ett ekonomiskt utfall där dessa poster exkluderas.

I förvaltningsberättelsen redovisas att staden uppnår balanskravet och att årets resultat enligt balanskravet uppgår till 4 865 mnkr. Även tidigare år har staden redovisat ett positivt balanskravsresultat.

Kommunstyrelsen har redogjort för de huvudsakliga budgetavvikelserna mot årets budget i årsredovisning 2020. Den ekonomiska analysen bör dock utvecklas.

Revisionskontorets bedömning

Årets resultat uppfyller kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet för 2020.

Resultatet enligt balanskravet har uppfyllts och därmed kommunalagens krav på ekonomi i balans. Balanskravsutredning är upprättad enligt reglerna i lag om kommunal bokföring och redovisning.

5.2 Investeringar

Kommunstyrelsen redovisar följande utfall för investeringar i jämförelse med budget och utfall 2020 (staden, bolagskoncernen samt kommunkoncernen).

Investeringsredovisning, mnkr	Budget 2020		Bokslut 2020		Budget- avvikelse
		Utfall	Avvikelse	i %	2019
Nettoutgifter staden	7 153	7 279	-126	1,8	1 069
Nettoutgifter, bolagen	13 417	12 713	704	5,3	2 386
Nettoutgifter, koncern	20 570	19 993	831	4,0	3 455

Stadens nettoinvesteringar uppgår till 7 279 mnkr (7 202 mnkr 2019), vilket är 126 mnkr högre än budget. Störst avvikelse mot budget redovisar exploateringsnämnden med en negativ avvikelse

om 454 mnkr dvs. en genomförandegrad överstigande 100 %. Det är en högre genomförandegrad i projekten Slakthusområdet, Slussen och Norra Djurgårdsstaden som är den huvudsakliga förklaringen till avvikelserna. Det är ovanligt att en nämnd redovisar negativa avvikelser inom investeringsverksamheten. Övriga avvikelser är positiva bland annat, kyrkogårdsnämnden (75 mnkr), och trafiknämnden (79 mnkr) och fastighetsnämnden (49 mnkr).

Kommunkoncernens investeringar uppgår 2020 till 19 993 mnkr (20 104 mnkr). För koncernen Stockholm Stadshus AB uppgår utfallet till 12 713 mnkr (12 858 mnkr) att jämföra med budget på 13 417 mnkr. Antal projekt som överstiger 300 mnkr i budget är cirka 60.

Utöver dessa investeringar har staden bidragit med 152,6 mnkr i medfinansiering av bland annat bussterminalen vid Slussen och kompensationsåtgärder i Nationalstadsparken.

I tabellen redovisas en sammanställning över stadens och bolagens investeringar 2017-2020 (utfall) och 2021-2023 (budget/plan).

Investeringar, netto (mnkr)

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Nämnder	5 863	7 139	7 202	7 279	6 296	6 145	6 028
Bolag	10 874	12 582	12 858	12 713	12 976	13 600	13 900

Kommunkoncernens låneskuld, avser bolagens investeringar, uppgår till 63 393 mnkr (57 602 mnkr). Det är en ökning med 5 792 mnkr (9 496 mnkr) jämfört med föregående år. Den samlade låneskulden ligger inom finanspolicyn ram som uppgår till 75 000 mnkr.

6. Årsredovisning och räkenskaper

Den samlade bedömningen är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Syftet med granskningen av årsredovisning är att bedöma om den är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt i enlighet med god redovisningssed. Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande.

Revisionskontorets bedömning

Den samlade bedömningen är att stadens årsredovisning 2020 i allt väsentligt, upprättats i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed. Såväl stadens som koncernens räkenskaper ger en rättvisande bild av årets resultat och ställning.

Förvaltningsberättelse

I lagen om kommunal bokföring och redovisning kapitel 11 framgår vad förvaltningsberättelsen ska innehålla. Bland annat ska redovisning ske av viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning, händelser av väsentlig betydelse, god ekonomisk hushållning och den kommunala koncernen.

Enligt kraven i 4 kap. 2 § LKBR ska årsredovisningen upprättas på ett överskådligt sätt.

Revisionskontorets bedömning

De olika delar som ska ingå i en förvaltningsberättelse finns i allt väsentligt redovisade i årsredovisningen. Kommunstyrelsen har anpassat förvaltningsberättelsen till de nya lagkraven men kan utveckla redovisningen för att få den mer överskådlig och lättillgänglig.

Driftredovisning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska årsredovisningen innehålla en redovisning hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten under eget avsnitt.

Revisionskontorets bedömning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning där det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts.

Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 14 (R14) anger att driftredovisningen bör summeras i resultaträkningens poster Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader, vilket inte stadens redovisning gör. Kravet i 4 kap. 2 § LKBR att årsredovisningen ska upprättas på ett överskådligt medför att sambandet mellan driftredovisningen och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas överskådligt. En sådan beskrivning saknas.

Investeringsredovisning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska årsredovisningen innehålla en samlad redovisning av stadens investeringsverksamhet under eget avsnitt. Enligt R14 ska investeringsredovisningen utformas så att utfallen på ett överskådligt sätt kan stämmas av mot fullmäktiges budget och andra för investeringsverksamheten relevanta fullmäktigebeslut.

Revisionskontorets bedömning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning där det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts. Investeringsredovisningen överensstämmer inte i all delar med LKBR och R14.

Kravet i 4 kap. 2 § LKBR att årsredovisningen ska upprättas på ett överskådligt medför att sambandet mellan investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas överskådligt. En sådan beskrivning saknas.

Resultaträkning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning framgår att resultaträkningen i sammandrag ska redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Revisionskontorets bedömning

Resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. De avvikelser som noterats bedöms inte väsentligt påverka stadens resultat och ekonomiska ställning.

Resultaträkningen är uppställd i enlighet med lagen. Noter finns i tillräcklig omfattning men kan med fördel ses över för att endast innehålla relevant information som ger mervärde för läsaren. Gäller även balansräkningens noter.

Staden har under 2020 gjort en anpassning till R2 avseende gatu-kostnadsersättningar och investeringsbidrag från enskilda. Rättning är gjord mot eget kapital 2020 inte mot ingående eget kapital. Omräkning av jämförelsetal för 2019 avseende rättade poster har inte skett. Upplysning om orsak till varför lämnas ej.

Ersättningar från Migrationsverket balanseras trots att de betalas ut utan villkor och restriktioner. Upplysning om avsteget lämnas i not till verksamhetens intäkter men det saknas uppgift om belopp och orsak till avsteg.

I granskningen noteras även att staden, likt tidigare år, redovisar vissa IT-kostnader som jämförelsestörande kostnader. Dessa kostnader ska, enligt god redovisningssed, redovisas som verksamhetens kostnader.

Interna transaktioner har i huvudsak eliminerats men förutsättningarna för vissa avstämningar mellan nämnd och bolag behöver förbättras.

Vid granskning av nämndernas årsbokslut har ett mindre antal felperiodiseringar uppmärksamats. Felen uppgår sammantaget inte till materiella belopp för staden.

Balansräkning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning framgår att balansräkningen ska i sammandrag redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för

räkenskapsårets utgång. Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Revisionskontorets bedömning

Balansräkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild och uppfyller kraven på god redovisningssed och normgivning. Balansräkningen är uppställd i enlighet med lagen och omfattar tillräckliga noter. Bilagor/specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Kassaflödesanalys

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas i kassaflödesanalysen.

Revisionskontorets bedömning

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt god redovisningssed och överensstämmer med årsredovisningens övriga delar.

Sammanställda räkenskaper

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning ska sammanställda räkenskaper upprättas för den kommunala koncernen, under vissa förutsättningar.

Syftet med att upprätta sammanställda räkenskaper är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning, oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

I sammanställda räkenskaper ingår boksluten för Stockholms stad, Stadshuskoncernen, stadens intressebolag² samt Storstockholms brandförsvarsförbund. Bolagens och brandförsvarsförbundets årsredovisningar har granskats av respektive auktoriserad revisor. Stadens bokslut har granskats av revisionskontoret med hjälp av konsult.

Justering och eliminering har gjorts för koncerninterna poster. Vid avstämning av de interna posterna noterades en del differenser.

Årets resultat i kommunkoncernen uppgår till 5 698 mnkr efter gjorda elimineringar (3 156 mnkr 2019). Resultatet för koncernen Stockholms Stadshus AB är 1 566 mnkr.

² Mässfastigheter i Stockholm AB och Stockholm Exergi Holding AB

Kommunalförbund

Storstockholms brandförsvarsförbund ingår i stadens sammanställda redovisning. Revisionen av förbundet utförs av fyra förtroendevalda revisorer som utses från medlemskommunerna, dock aldrig från Stockholm eftersom staden utser ordförande. Revisorerna biträds av en revisionsbyrå. Revisorerna har lämnat sin revisionsberättelse samt redogörelse för år 2020.

Av revisionsberättelsen framgår att:

- Direktionen i Storstockholms brandförsvaret i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.
- Räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande.
- Direktionens interna kontroll har varit tillräcklig, med undantag för att ingen specifik riskanalys och internkontrollplan har upprättats för 2020.
- Resultatet i årsredovisningen är i allt väsentligt förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Revisionskontorets bedömning

De sammanställda räkenskaperna uppfyller syftet med att ge en helhetsbild av stadens ekonomiska ställning, resultat och åtaganden. De är upprättade i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendation från Rådet för kommunal redovisning.

Bilaga 1 - Genomförda granskningar 2020

Under revisionsåret 2020 har utöver den grundläggande granskningen ett antal projekt och fördjupade granskningar genomförts. Granskningarna är ett viktigt underlag för revisionens samlade bedömning av kommunstyrelsen. Nedan redovisas i korthet ett urval av genomförda granskningar där kommunstyrelsen varit en av de nämnder som granskats.

Stadens skyfallshantering (rapport 2020:5)

Revisionskontoret har granskat om stadens skyfallshantering i befintlig bebyggelse sker på ett systematiskt sätt. Granskningen omfattade kommunstyrelsen och trafiknämnden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, Norrmalms stadsdelsnämnd och Stockholm Vatten och Avfall AB deltog i granskningen.

Granskningen visar att staden tagit flera steg i arbetet med skyfallshantering. Stadens miljöprogram 2020-2023 har fokus på frågan. Det finns en inrättad skyfallsfunktion vid trafikkontoret. Staden har en skyfallsmodell, vilken på övergripande nivå visar vattnets avrinningsvägar. Skyfallsåtgärder har genomförts inom ramen för enskilda projekt, bland annat Rådmansgatans tunnelbanestation, Rålbambhovsparken och trafikkontorets pilotprojekt för att kartlägga avrinningsområden. Staden saknar dock en samlad bild av behov av skyfallsåtgärder, varför prioriteringar av åtgärder på stadsövergripande nivå inte sker på ett systematiskt sätt.

Revisionskontorets bedömning

Den samlade bedömningen är att systematiken i stadens skyfallshantering behöver vidareutvecklas, bland annat genom ökad styrning från kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen rekommenderas att fatta beslut om skyfallsprinciper och säkerställa att staden beslutar om skydds- och servicenivåer. Ansvarsfördelningen inom staden behöver tydliggöras. Det behöver också säkerställas att samtliga delar av klimatanpassningsprocessen efterlevs. Kommunstyrelsen skriver i sitt yttrande att ett utvecklingsarbete pågår.

Översiktsplanens styrkraft (rapport 2021:1)

Revisionskontoret har granskat i vilken utsträckning stadens översiktsplan, med fokus på de mål och strategier som rör social hållbarhet, har integrerats och styr processer som är väsentliga för utvecklingen av stadens fysiska miljö. Granskningen har omfattat

kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Granskningen har avrapporterats i en särskild revisionsrapport.

Granskningen visar att översiktsplanens särställning gällande stadsutveckling inte är likvärdigt förankrad inom staden. Översiktsplanen är inte heller i tillräcklig utsträckning integrerad i samtliga för genomförandet väsentliga processer. Översiktsplanen ska utgöra underlag för prioriteringar i stadens årliga budget med tillhörande investeringsstrategi. Budgetberedningen på stadsövergripande nivå behöver utvecklas och systematiskt prioritera och samordna uppdrag och satsningar utifrån översiktsplanens långsiktiga tids horisont. Vidare behöver styrning och arbetsformer avseende investeringar utvecklas för att vara i linje med översiktsplanen.

Revisionskontorets bedömning

Staden har delvis skapat förutsättningar för att översiktsplanen ska styra utvecklingen av stadens fysiska miljö. Modellen för socialt värdeskapande analys är ett ändamålsenligt verktyg enligt vår bedömning. Dock visar granskningen på bristande tillämpning av modellen. Vidare är vår bedömning att stadens arbete med investeringar behöver utvecklas för att översiktsplanens sociala värden ska uppnås. Kommunstyrelsen behöver bli mer aktiv i sin roll genom att tydligare styra och samordna stadens samlade arbete med koppling till översiktsplanen.

Uppföljning av tidigare års rekommendationer

Tidigare års granskning av kommunstyrelsen har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur styrelsen har beaktat rekommendationerna. Uppföljning visar att kommunstyrelsen i huvudsak har beaktat revisionens rekommendationer i sitt utvecklingsarbete.

Bilaga 2 - Kommunstyrelsens egen verksamhet

Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om styrelsens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om styrelsen har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Sammantaget bedöms att kommunstyrelsen i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Verksamhetsmässigt resultat

Revisionen konstaterar att styrelsens verksamhetsmässiga resultat för 2020 i allt väsentligt förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Kommunstyrelsen bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Revisionen kan dock konstatera att pandemin har haft påverkan på verksamhet och måluppfyllelse. Bedömningen grundas på granskning av styrelsens redovisning i verksamhetsberättelsen vad gäller måluppfyllelse samt på övriga granskningar som genomförts under året.

Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse bedöms i huvudsak ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Styrelsen har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

I verksamhetsberättelsen redovisar styrelsen att den bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Styrelsen bedömer att tio av fullmäktiges tolv mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Två av verksamhetsmålen redovisas som delvis uppfyllda, mål 1.2 och 1.5.

För mål 1.2 *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* redovisas att nämndmålet är delvis uppfyllt samt avvikelser avseende genomförandet av flera aktiviteter, bland annat implementering av Trygghetsprogrammet som inte har antagits av kommunfullmäktige ännu.

Mål 1.5 *I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande* bedömer kommunstyrelsen som delvis uppfyllt utifrån den allvarlighetsgrad som pandemin har

inneburit och fortsatt innebär för äldreomsorgen i staden. Kommunstyrelsen redovisar att alla aktiviteter under målet har genomförts. Kommunstyrelsen har även haft en central roll i hantering av frågor kring pandemin genom samordning, styrning och stöd.

Revisionens granskning visar att det i huvudsak finns grunder för styrelsens målbedömning.

Ekonomiskt resultat

Styrelsen redovisar följande utfall och avvikelser för år 2020:

Driftverksamhet (mkr)	Budget 2020	Bokslut 2020			Budgetavvikelse (%) 2019
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	2 233,1	2 715,4	482,3	21,6 %	-15,1 %
Intäkter	775,8	1 258,3	482,5	62,2 %	34,0 %
Verksamhetens nettokostnader	1 457,3	1 457,1	0,2		3,6 %
Verksamhetens nettokostnader efter resultatöverföringar	1 457,3	1 475,2	-17,9	-1,2 %	1,8 %

Av ovanstående redovisning framgår att styrelsens utfall avviker med -17,9 mnkr i förhållande till budgeten. Revisionen konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet efter resultatöverföringar delvis uppnåtts. Kommunstyrelsen bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt helt tillfredsställande sätt. Resultatet påverkas av kostnader för Covid-19 som staden ännu inte har fått eller inte kommer att få ersättning för. Kostnader som kommunstyrelsen inte kunnat planera för.

Styrelsen redovisar avvikelser avseende både intäkter och kostnader, som till stor del beror på pandemins effekter. Där extra kostnader för kommunikation på grund av pandemin är en stor del. Därtill redovisas minskade intäkter inom bland annat visningsenheten och lokaluthyrning samt minskade kostnader för evenemang och mottagningar. Kommunstyrelsen har delvis redovisat orsaker och förklaringar till avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av styrelsens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Den samlade bedömningen är att kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Av genomförda granskningar framgår att några utvecklingsområden har noterats bland annat vad gäller fakturering av konsulttjänster.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Styrelsen har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.

Styrelsen genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Styrelsen har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Dock bör kontrollmomenten ses över så att de utgörs av andra kontroller än de som görs löpande i det vardagliga arbetet. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärdats/åtgärder har föreslagits.

Styrelsen har en i huvudsak tillfredsställande uppföljningsstruktur. Rapporteringen ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Under året har revisionen även genomfört granskningar som omfattat bland annat attest- och behörighetshantering i Agresso, förtroendekänsliga och ledningsnära poster, inköpsprocessen, intäktsprocessen, uppföljning och kontroll av löneutbetalningar samt lönesystemet LISA Bas. Avvikelser har identifierats men sammantaget bedöms den interna kontrollen i huvudsak vara tillräcklig. Nämnden rekommenderas dock att utveckla fakturering av konsulttjänster samt fakturakontroll mot avtal vid köp av tjänster.

Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om styrelsens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av styrelsens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året. Att räkenskaperna är rättvisande innebär att redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning, delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Räkenskaperna bedöms ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Bilaga 3 – Skönhetsrådet

Av stadens författningssamling (2006:23) framgår att ”Rådet till skydd för Stockholms skönhet har till uppgift, att i frågor som berör Stockholms kommuns offentliga konstverk, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller kommunens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt kommunens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet får dessutom självmant lämna de förslag och framställningar till kommunens olika myndigheter som rådet finner påkallade.”

Av reglementet framgår även att rådet nyttjar kommunstyrelsens förvaltnings kansliresurser och att rådets räkenskaper ska revideras av kommunstyrelsens revisorer.

Under året har rådet haft tolv ordinarie sammanträden och fyra delegationssammanträden.

Rådet hanterar planärenden, bygglov, övriga remisser och inkomna skrivelser samt ärenden på eget initiativ. Sammantaget har 369 ärenden diarieförts varav 129 utgör planärenden och 74 bygglov.

Rådets budget för år 2020 uppgick till 3,0 mnkr. Årets resultat är ett överskott på 268 000 kr som förklaras av att inplanerade seminarier och andra aktiviteter genomförts digitalt eller ställts in som en följd av pågående pandemi.

Bilaga 4 – Sammanställning målbedömning kommunkoncernen

Kommunfullmäktige har beslutat om tre inriktningsmål och tolv verksamhetsområdesmål för kommunkoncernen. Till varje verksamhetsområdesmål finns indikatorer med årsmål samt aktiviteter som ska bidra till att målet uppfylls. I denna bilaga redovisas utfall för åren 2018, 2019 och 2020 samt årsmål 2020 för indikatorer. Vidare redovisas revisionskontorets bedömning av måluppfyllelse för verksamhetsområdesmålen och inriktningsmålen. En jämförelse görs även av revisionskontorets och kommunstyrelsens bedömningar.

Olika metoder för att bedöma måluppfyllelse

Kommunstyrelsen och revisionskontoret har olika metoder för att bedöma måluppfyllelse. Revisionskontoret bedömer om verksamhetsområdesmålen har uppfyllts genom att följa upp hur väl de av kommunfullmäktige beslutade indikatorerna når årsmålen. I de tabeller som följer jämförs indikatorernas utfall 2020 med årsmål för 2020. Bedömningen *uppnås* eller *uppnås ej* görs för varje indikator. I de fall utfall avviker från årsmålet med som högst 5 % används bedömningen *uppnås ej, mindre avvikelse*.

För att ett verksamhetsområdesmål ska bedömas vara *uppfyllt* (grön) ska flertalet indikatorer uppnå årsmålen. Om flertalet indikatorer ej uppnås bedöms målet som *ej uppfyllt* (röd). För övriga verksamhetsmål är bedömning *delvis uppfyllt*.

Det görs även en bedömning av måluppfyllelse för inriktningsmålen (se tabell på nästa sida). Bedömningen grundar sig i hur väl verksamhetsområdesmålen har uppfyllts. För att bedöma inriktningsmålen som uppfyllda ska en majoritet av verksamhetsområdesmålen uppfyllas och inget verksamhetsområdesmål bedömas som *ej uppfyllt*. Om så inte är fallet blir bedömningen *delvis uppfyllt* eller *ej uppfyllt*.

Kommunstyrelsen tar i sin metod även hänsyn till om aktiviteter har genomförts samt nämnder och bolagsstyrelsers egen bedömning av måluppfyllelse. När kommunstyrelsen anger att ett verksamhetsmål uppfylls är bedömningen att utvecklingen går åt rätt håll och har en positiv utveckling från föregående år. Således behöver inte årsmålen för indikatorerna ha uppnåtts. Vid bedömningen *uppnås delvis* har målet en positiv utveckling med en svag trend. Bedöms målet som *ej uppfyllt* har utvecklingen gått åt fel håll.

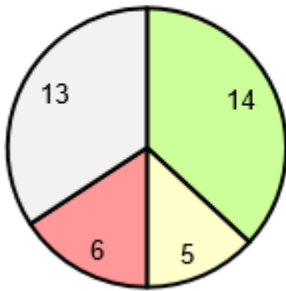
Jämförelse av målbedömning

KF:s inriktningsmål/verksamhetsområdesmål	KS årsredovisning 2020	Revisions- kontoret 2020
1 En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla	Uppnås delvis	Uppnås delvis
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till svenskunkunskaper är kort	Uppnås delvis	Uppnås delvis
1.2 Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	Uppnås delvis	Avstår bedömning
1.3 I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i landet	Uppnås delvis	Uppnås delvis
1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	Uppnås	Uppnås
1.5 I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	Uppnås delvis	Uppnås delvis
2 En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	Uppnås delvis	Uppnås delvis
2.1 Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	Uppnås	Avstår bedömning
2.2 I Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	Uppnås delvis	Uppnås ej
2.3 Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	Uppnås	Uppnås
2.4 Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	Uppnås delvis	Uppnås delvis
2.5 Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	Uppnås delvis	Uppnås ej
3 En ekonomisk hållbar och innovativ storstad för framtiden	Uppnås	Uppnås
3.1 Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	Uppnås	Uppnås
3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till nytta för stockholmarna	Uppnås	Uppnås

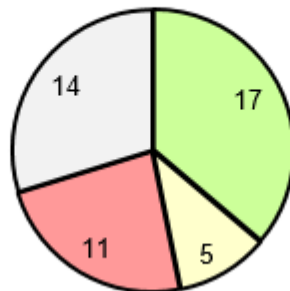
Indikatorer

Cirkeldiagrammen visar utvecklingen mellan åren 2019 och 2020 för de 98 indikatorer som kommunfullmäktige beslutat om fördelat per inriktningsmål.

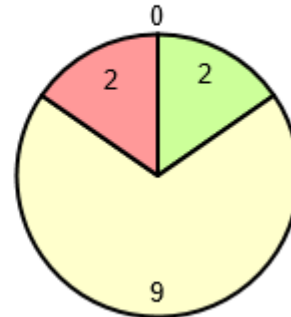
Inriktningsmål 1
(38 indikatorer)

Inriktningsmål 2
(47 indikatorer)

Inriktningsmål 3
(13 indikatorer)

Grön=positiv utveckling

Gul=utfall i nivå med föregående år

Röd=negativ utveckling

Grå=utfall eller jämförelsetal saknas

Inriktningsmål 1: En modern storstad men möjlighet och valfrihet för alla

Verksamhetsområdesmål 1.1:

I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.

Revisionskontorets bedömer i likhet med kommunstyrelsen att verksamhetsmålet delvis uppfylls. Årsmålen för tre av fem indikatorer uppnås. Pandemin har begränsat möjligheten för staden att erbjuda feriejobb inom vård- och omsorg samt förskola. Däremot har inte ekonomiskt bistånd påverkats i så hög utsträckning som befarades under pandemins första fas.

↗ = positiv utveckling från föregående år ↘ = negativ utveckling → = oförändrad utveckling

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,8 %	2,5 %	2,5 %	2,7 %	Uppnås	→
Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	Uppnås	→
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,0 %	0,9 %	0,9 %	1,0 %	Uppnås	→
Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	1 039	894	721	800	Uppnås ej	↘
Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	10 039	9 052	7 370	9 000	Uppnås ej	↘

1.1 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 5	0	3	2	0

Verksamhetsområdesmål 1.2:**Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.**

Revisionskontoret avstår från att bedöma verksamhetsmålet eftersom utfall saknas för tre av fyra indikatorer. Indikatorerna ingår i den medborgarundersökning som staden vanligtvis genomför årligen. Undersökningen ställdes in 2020 med hänvisning till pandemin. Kommunstyrelsen bedömer målet som delvis uppfyllt.

	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	74 %	70 %	Utfall saknas	77 %		
Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	64 %	57 %	Utfall saknas	71 %		
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	65 %	60 %	Utfall saknas	71 %		
Andel ungdomar i Stockholmsenkäten som uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld (ny KF- indikator)			84 %	88,5 %	Uppnås ej	

1.2 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 4	0	0	0	4

Verksamhetsområdesmål 1.3:

I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.

Revisionskontorets bedömer i likhet med kommunstyrelsen att målet uppfylls delvis. Under 2020 genomfördes inte nationella prov, vilket innebär att utfall saknas för två indikatorer. Utfalls saknas för ytterligare en indikator eftersom Skolverket inte sammanställt statistik över skolresultat folkbokförda elever per kommun.

Indikatorn *Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan* mäts i en totalundersökning som riktas till samtliga föräldrar med barn i förskolan oavsett regiform (21 447 personer). Undersökningen genomfördes vecka 7-14 år 2020 med en svarsfrekvens 67 %, vilket ger en hög tillförlitlighet till svaren. Indikatorn *Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan* mäts genom en enkät riktad till elever i stadens skolor (5 035 elever). Undersökningen genomfördes under första kvartalet år 2020 med en svarsfrekvens om 83 %. Resultatet bedöms vara tillförlitligt.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (ny mätmetod)			36,4 %	32 %	Uppnås	
Antal barn per förskolegrupp	15,2	15,0	15,0	16	Uppnås	→
Antal förskolebarn per anställd	4,9	5,1	5,0	4,9	Uppnås ej, mindre avvikelse	↗
Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	85 %	85 %	86 %	90 %	Uppnås ej	↗
Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andra språk i årskurs 3	91 %	92 %	Utfall saknas	93 %		
Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3	93 %	91 %	Utfall saknas	93 %		
Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyinvandrade och elever med okänd bakgrund	92,1 %	91,4%	91,7 %	94 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↗
Andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år med gymnasieexamen	65 %	78,7%	Utfall saknas	77 %		
Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan	78 %	75 %	78 %	87 %	Uppnås ej	↗

1.3 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jmf saknas
Antal indikatorer 9	4	1	0	4

Verksamhetsområdesmål 1.4:**I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande**

Revisionskontorets bedömer i likhet med kommunstyrelsen att verksamhetsmålet uppnås. Tio indikatorer uppnår målvärdet eller redovisar en mindre avvikelse.

Brukarundersökning LSS genomfördes hösten 2020. Cirka 2 400 brukare besvarade enkäten vilket ger en svarsfrekvens på cirka 51 % och en relativt god tillförlitlighet till svaren.

Stockholmsenkäten är en omfattande enkätundersökning som genomförs vart annat år och som bland annat innehåller frågor om ungdomars alkohol-, narkotika- och tobakskonsumtion till elever i årskurs 9 och gymnasiet andra år. Årets undersökning genomfördes under vecka 10-12. Samtliga kommunala skolor deltog samt 32 % av fristående skolor. Undersökning genomförs i klassrummet och har hög svarsfrekvens. Resultatet bedöms vara tillförlitligt.

Indikatorn *Andel unga som fått brottsofferstöd och som upplever en positiv förändring av sin livssituation* är ny och följs upp av stödcentrum inom socialförvaltningen. Indikatorn mäter förändring i klienternas upplevelse. Resultatet är inte statistiskt säkerställt.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella efter 12 månader efter avslutat insats	83,5 %	86 %	86,4 %	84 %	Uppnås	↗
Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering (ny KF- indikator)			100 %	100 %	Uppnås	
Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan (ny KF- indikator)			68,6 %	75 %	Uppnås ej	
Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	35,5 %	27 %	30 %	30 %	Uppnås	↗
Andel personer inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats (ny KF- indikator)			90 %	80 %	Uppnås	
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	49,2 %	51,0 %	51,5%	42 %	Uppnås	↗

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andel brukare som trivs – funktionsnedsättning (LSS)	-	82 %	84 %	80 %	Uppnås	↗
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (LSS)	79 %	78 %	78 %	78 %	Uppnås	→
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de bli väl bemötta av stadens personal (LSS)	93 %	91 %	88 %	90 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↘
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen (ny KF-indikator)			90 %	91 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol (ny KF-indikator)	64 %		59 %	62 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↘
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika (ny KF-indikator)	89 %		85 %	92 %	Uppnås ej	↘
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak (ny KF-indikator)	87 %		84 %	91 %	Uppnås ej	↘
Andel unga som fått brottsofferstöd och som upplever en positiv förändring av sin livssituation (ny KF-indikator)			65 %	70 %	Uppnås ej	

1.4 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 14	4	1	4	5

Verksamhetsområdesmål 1.5:**I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög livskvalitet, trygghet och självbestämmande**

Revisionskontoret bedömer i likhet med kommunstyrelsen att verksamhetsmålet uppnås delvis.

Indikatorerna mäts i huvudsak genom brukarundersökningar. Samtliga resultat är statistiskt säkerställda. Undersökningarna genomfördes under vecka 11-21 år 2020. Samtliga indikatorer har haft en positiv utveckling från föregående år.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andelen omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	-	83 %	85 %	86 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↗
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	-	75 %	77 %	77 %	Uppnås	↗
Andel nöjda omsorgstagare i dagverksamheten	-	92 %	94 %	92 %	Uppnås	↗
Andel nöjda omsorgstagare i hemtjänsten	-	83 %	84 %	85 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↗
Andel nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	-	79 %	82 %	81 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↗
Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagsperiod	11,7	11,8	11,5	Max. 10 personer	Uppnås ej	↗

1.5 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 6	6	0	0	0

Inriktningsmål 2: En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Verksamhetsområdesmål 2.1:

Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Pandemin har påverkat näringslivet i hög utsträckning. Revisionskontorets avstår från att bedöma måluppfyllelse mot bakgrund av de mycket speciella förhållanden som varit under året. Kommunstyrelsen bedömer målet som uppfyllt.

Utfallsvärden saknas från företagsklimatundersökning. Resultat för 2020 presenteras i maj 2021. Undersökningen baseras på svar från företagare som varit i kontakt med kommunen inom myndighetsområdena brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. Det resultat som sammanställts avseende år 2019 (826 svar, 66 % svarsfrekvens) visar att det sammanvägda indexet är 73, vilket är ett godkänt resultat. Det sammanvägda resultatet har förbättrats de senaste åren. Resultatet mellan de olika myndighetsområdena varierar dock. Bygglov har ett mycket svagt resultat (48) och brandskydd ett mycket gott resultat (90). Gränsen för godkänt resultat enligt modellen är 70.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Näringslivet nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet (ny KF-indikator)	71	73	74 (prel.)	73	RVK gör ingen bedömning utifrån prognos	→
Antal registrerade företag i Stockholm (ny KF-indikator)			192 752	188 000	Uppnås	
Arbetskraftsbrist i Stockholm (andel vakanser av antalet anställda) (ny KF-indikator)			0,8	1,2	Uppnås	

2.1. Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 3	0	1	0	2

Verksamhetsområdesmål 2.2: Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Revisionskontoret bedömning att målet inte uppfyllts. Flertalet indikatorer har stora avvikelser. Kommunstyrelsen bedömer målet som delvis uppfyllt.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Antal markanvisade bostäder	6 404	8 479	8 441	10 000	Uppnås ej	→
Antal markanvisade hyresrätter	4 101	3 984	3 283	5 000	Uppnås ej	↘
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	6 974	5 322	6 344	10 000	Uppnås ej	↗
Antal påbörjade bostäder	5 031	4 805	3 856	10 000	Uppnås ej	↘
Antal påbörjade hyresrätter	2 707	2 860	2 479	5 000	Uppnås ej	↘
Antal förmedlade bostad först och försöks- och träningslägenheter via Bostadsförmedlingen (IoF)	450	459	456	500	Uppnås ej	→
Antal tillkomna permanenta lägenheter i SHIS regi	–	34	0	150	Uppnås ej	↘
Antal markanvisade genomgångsbostäder för prioriterade grupper (ny KF-indikator)			200	250	Uppnås ej	
Antal markanvisade bostäder i syfte att nå minskade boendekostnader	483	300	439	400	Uppnås	↗
Antal markanvisade bostäder i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling (ny KF-indikator)			3 578	4 000	Uppnås ej	
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling	2 254	1 206	2 545	4 500	Uppnås ej	↗

2.2 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 11	3	2	4	2

Verksamhetsområdesmål 2.3: Stockholms infrastruktur främjar effektiva transporter samt god framkomlighet

Revisionskontoret bedömer i likhet med kommunstyrelsen att målet är uppfyllt. Årsmålet har uppnåtts eller redovisar mindre avvikelse för fyra av fem indikatorer.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Antal lediga avgiftsbelagda parkeringsplatser i innerstaden, dagtid	12 %	12 %	12 %	13 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	→
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	17 km/h	17 km/h	18 km/h	18 km/h	Uppnås	↗
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	27 km/h	28 km/h	29 km/h	28 km/h	Uppnås	↗
Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare (ton CO ₂ e per invånare)	-	1,10 ton/inv.	0,96 ton/inv.	1,03 ton/inv.	Uppnås	↗
Antal publika laddplatser	-	1 200	1 625	1 900	Uppnås ej	↗

2.3 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 5	4	1	0	0

Verksamhetsområdesmål 2.4:**Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring**

Revisionskontoret bedömer i likhet med kommunstyrelsen att målet delvis uppnås. Fyra av sju indikatorer uppnås eller redovisar mindre avvikelse. Pandemin har påverkat förutsättningarna för att nå god måluppfyllelse under året.

Indikatorerna *Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter*, *Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter* samt *Andel ungdomar som deltar i föreningsliv* bygger på frågor i Stockholmsenkäten (se verksamhetsområdesmål 1.4).

Indikatorn *Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner* mäter stockholmarnas nöjdhet med stadens kulturinstitutioner genom indexering av flera enkätsvar inom bibliotek, kulturskola, museer och stadsteatern. Källa är Kulturförvaltningens och Stadsteaterns egna publikmätningar. Undersökningen har genomförts i en representativ webbpanel under september och oktober 2020 och har besvarats av totalt 1 012 personer. Resultatet har viktats för att vara representativt avseende ålder och kön på kommun-nivå.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	-	75 %	75 %	75 %	Uppnås	→
Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner	86 %	83 %	83 %	85 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↘
Antal lån totalt i kommunala bibliotek per invånare	4,6	4,6	3,5	4,8	Uppnås ej	↘
Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	-	73 %	74 %	75 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↗
Andel ungdomar som deltar i föreningsliv (ny KF-indikator)			68 %	65 %	Uppnås	
Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid	90 597	92 500	71 556	93 000	Uppnås ej	↘
Antal gästnätter (ny KF-indikator)			6,8 milj.	15,8 milj.	Uppnås ej	

2.4 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jmfr saknas
Antal indikatorer 7	1	1	3	2

Verksamhetsområdesmål 2.5: Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Revisionskontoret bedömer att målet ej uppfylls. 10 av 22 indikatorer uppnår ej målvärdet och avvikelserna är i flera fall stora. Utvecklingen har dock varit positiv för flertalet indikatorer. Kommunstyrelsen bedömer målet som delvis uppfyllt.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Andel exploateringsprojekt som gör relevant grönytekompensation vid ianspråktagande av mark i områden med ekologiska och rekreativa värden	88 %	80 %	50 %	90 %	Uppnås ej	↘
Andel farligt avfall i soppåsen	0,10 %	0,10 %	0,12 %	0,10 %	Uppnås ej	↘
Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	-	72 %	71 %	70 %	Uppnås	↘
Andel matavfall till biologisk behandling	25 %	26 %	27,5 %	55 %	Uppnås ej	↗
Andel vattenförekomster som följer miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status	26 %	26 %	14 %	30 %	Uppnås ej	↘
Andel vattenförekomster som följer miljö kvalitetsnormerna för kemisk status (ny KF-indikator)			14 %	20 %	Uppnås ej	
Totalt köpt energi i stadens verksamheter (GWh) (indikator justerad, se Miljöbarometern för utveckling över tid)			1 872	1 945	Uppnås	
Mängden hushållsavfall, kg per person	430	468 (prognos)	saknas	420	-	
Utsläpp per invånare (ton CO2 per invånare)	2,3	2,2	1,9	2,1	Uppnås	↗
EI- och värmeproduktion baserad på solenergi (MWh)	3 010	3 223	3 878	3 420	Uppnås	↗
Klimatpåverkan från upphandlande livsmedel och måltider, CO2 per kg livsmedel (ny KF-indikator)			1,98	1,9	Uppnås ej, mindre avvikelse	

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Plast till energiåtervinning, kg per invånare och år (ny KF-indikator)			30	30	Uppnås	
Relativ energieffektivisering (ny KF-indikator)			saknas	2 %		
Utsläpp från Stockholms stads flygresor, ton CO2 (ny KF-indikator)			1,9	2,1	Uppnås	
Andel badplatser med bra badvattenkvalitet	78 %	74 %	75 %	91 %	Uppnås ej	↗
Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggsvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	71,2 %	74 %	97,2 %	100 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↗
Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	42,8 %	45,2 %	45,5 %	55 %	Uppnås ej	↗
Antal av 15 utvalda ämnen som uppvisar sjunkande eller oförändrade halter i slam	15	14	14	15	Uppnås ej	→
Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	25	20	2	Max 7 dygn	Uppnås	↗
Antal dygn över normvärdet för PM10 i luft	34	30	11	Max 35 dygn	Uppnås	↗
Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket), styck (ny KF-indikator)			1 845	4 500	Uppnås ej	
Antalet kemiska produkter i stadens verksamhet som innehåller utfasningsämnen	128	129	118	101	Uppnås ej	↗

2.5 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 22	9	0	4	8

Inriktningsmål 3: En ekonomisk hållbar och innovativ storstad för framtiden

Verksamhetsområdesmål 3.1: Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Revisionskontoret bedömer i likhet med kommunstyrelsen att målet har uppfyllts.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	51 %	49 %	49 %	30 %	Uppnås	→
Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt	51 %	49 %	49 %	34 %	Uppnås	→
Nämndernas budgetföljsamhet före resultatöverföringar	98,8 %	99,8 %	97,3 %	100 %	Uppnås	→
Nämndernas budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,2 %	99,5 %	98,2 %	100 %	Uppnås	→
Nämndernas prognossäkerhet T2	1 %	0 %	2 %	+/- 1 %	Uppnås ej, mindre avvikelse	↘
Stadens ekonomiska resultat (lägst, mnkr)	3 176	2 728	4 953	0,1	Uppnås	↗
Stadens kapitalkostnader per nettodriftskostnader (max)	6 %	6 %	6 %	7 %	Uppnås	→
Stadens nettodriftskostnader per skatteintäkter (max)	100 %	101 %	96 %	100 %	Uppnås	↗
Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	35 %	35 %	35 %	30 %	Uppnås	→
Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på långs sikt	35 %	35 %	35 %	34 %	Uppnås	→

3.1 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 10	2	7	1	0

Verksamhetsområdesmål 3.2:**Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna**

Revisionskontoret bedömer i likhet med kommunstyrelsen målet som uppfyllt. Målvärdet för de tre indikatorerna uppnås eller redovisar mindre avvikelse.

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Årsmål 2020	Måluppfyllelse	Utv.
Aktivt medskapandeindex	81	79	79	82	Uppnås ej, mindre avvikelse	→
Index Bra arbetsgivare	84	83	83	84	Uppnås ej, mindre avvikelse	→
Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %	95 %	93 %	90 %	Uppnås	↘

3.2 Utveckling från 2019	Positiv utveckling	Oförändrad utveckling	Negativ utveckling	Utfall eller jämförelsetal saknas
Antal indikatorer 3	0	2	1	0